

A Doxa

A Doxát Bécsben vettem, kezdi apám, a Mariahilfer Strasszén. Nyár van, a konyha alatti teraszon ülünk, anyám odabent mosogat, a nyitott ablakon át tisztán lehet hallani az edények zörgését, a víz csobogását, a szivacs surrogását. A csörmöpölésből arra következtetek, hogy ideges. Apám elhallgat, szájához emeli a borospoharat, egy hajtásra kiissza.

Bejött az elnök az irodámba, folytatja kis szünet után, nem abba, amit te ismersz, az áruházban, a hátsó bejárat mellett, hanem a szövetkezet központi épületében, a második emeleten. Akkor ott dolgoztam. Az ajtófélfának támaszkodott, a cigaretta égő végét befordította a tenyerébe. Zsírosan csillogott az arcbőre. Ő küldött Bécsbe, egy ruhaipari vásárra.

Az a nevelőtanárod jut eszembe róla, mi is a neve, kérdezi.

Columbo, felelem.

Igen, Columbo, az. Neki van olyan kiismerhetetlen, fenyegető pillantása.

Tűz a nap, félmeztelenül ülünk a vesszőből font kerti székeken, egy fecske fáradhatatlanul köröz az udvar felett.

A Doxa, szólalok meg, várj csak, egy régi fényképen mintha láttam volna, felugrok, berohanok a házba. Az üveges szekrény középső fiókjában két fotót is találok, amin ott a Doxa karóra.

Apám rájuk pillant, legyint, elmosolyodik. Valami pótszilveszteri buli volt, a haverokkal vittük a konyhát. Már részeg, ebéd előtt is részeg volt, de hiába iszik egyre többet, nem tud még jobban berúgni. Le szokott ilyenkor heveredni a hűvösben, de most nem hagyja nyugodni valami.

Ezt kéne megírnod, jelenti ki váratlanul. Ennek a két képnek a történetét.

De mégis hogyan, kérdezem. Apám a vállát vonogatja. Ez már a te dolgod, mondja, ezt már neked kell kitalálni.

Újra kézbe veszem, hosszasan tanulmányozom a két fekete-fehér képet. Kitakarom az arcokat, a háttérre figyelem. A jelentéktelennek tűnő részleteket. A csempe repedéseit. A henger alakú villanybojlert a kredenc felett. A kredenc előlapján a festett, fehér betűket: FMSZ.96.

Írj le mindent, mondja apám. Amit látsz. Úgy írd le, hogy az, aki nem láthatja a képet, a leírásod alapján pontosan el tudja képzelni.

Vegyél fel leltárt, mosolyodik el, azzal az öntelt, mindentudó vigyorával, amit akkor híz elő, ha valamit nem sikerül elég gyorsan, legalábbis az ő elvárásai szerint elég gyorsan megértenem. Azt mégiscsak tudnod kell, mi az a leltár, hiszen ez a szakmád, teszi hozzá, kissé már önelégülten, mármint, hogy az én szakmám, bármi is legyen az, pusztán játék és bolondozás.

Tegyük fel, felelem, hogy leírok minden apró részletet, ahogy te javaslod, leltárszerűen, a felszolgáló köpeny felső zsebéből kikandikáló dugóhúzó szarától a bal csuklódon feszülő bőrszíjas Doxa karóráig, de: milyen sorrendben, honnan kezdve és mi felé haladva? És mi lenne a biztosíték, folytatom, egyre magabiztosabban, lenne-e egyáltalán biztosíték, hogyha mégoly hajszálpontos leltárt veszek is fel, az a valaki, aki nem láthatja a képet, úgy tudja majd összeilleszteni a mozaik darabkáit, ahogyan azok a képen valójában összeállnak?

Apám ingerülten a levegőbe csap. Mintha egy szemtelen legyet próbálna elhessegetni. Szertefoszlik arcáról az önelégültség, és úgy néz rám, mintha újra, századszor, ezredszer is le kellene mondania arról, hogy valaha is komoly, fontos, jelentőségteljes ember leszek. Marhaság, morogja. Miért kell ezt az egyszerű kérdést ennyire túlbonyolítani.

A hangjában van egy árnyalat, amiből tudom, innentől értelmetlenné válik minden további vita.

Leltár, tehát, kezdem, egyes számú fotó. Balról jobb felé haladva:

Nyurga, jóképű, göndör hajú férfi. Negyvenes, tekintete derűs, bizalomgerjesztő. Jó-zannak tűnik. Köpenye alá sötét öltönyt, fehér inget, fekete nyakkendőt vett fel, a nyakkendő csomójánál ferde csík. Kezében hosszú nyelű fémkanalat tart egy apróra darabolt hússal púposan megrakott tál fölél. Feje magasságában kifeszített női tenyér.

Apám. Ő van középen, törzse szemben a kamerával, de fejét a mögötte álló nő felé fordítja. Gyér haja átfésülve a fejtetőn. Nyilvánvalóan ittas, szája félig nyitva, felső szemfoga sötétlen villog, talán ezüst. Játékosan nevet. Negyvenéves. Köpenye alatt kigombolt nyakú, fehér ing, laza eleganciával kiengedett fekete nyakkendő, az ing és a köpeny ujjai könyék alá feltúrva. Bal csuklóján bőrszíjas Doxa karóra. Jó-kora méretű panírozott karaj-szeletet tart az ujjai között, arra készül, hogy a sercegő zsírba ejtse. Köpenyén a két felső gomb összegombolva, a harmadik nyitva.

Apám mögött, félig takarásban világos kendős, csinos, harmincas asszony. Sűrű haja kitolakodik a kendő alól, szemöldöke ívesen kihúzva. Kivillannak hibátlan fogai, pisze orra mentén félkör alakú nevető gödrök. Egyenesen a kamerába néz, pózol, bohóckodik. Fehér, bordázott, hosszú ujjú pulóvert visel. Szoknyája fölél csipkés pincérvótényt vett, zsebében fekete bőrtárca. Csuklóján karóra, negyedik ujján gyűrű, mutató- és hüvelykujját mintha apám füléhez érintené.

A kép jobb oldalán, síkban valamivel a többiek előtt fiatal nő áll. Feljűk fordul, de nem néz egyikükre sem. Haja sötét, bodorított, egy rakoncátlan tincs a fűlkagylójába hajlik. Orrnyerge egyenes, szélesen mosolyog. Finom anyagú, elegáns, fehér fölsőt visel, csipkés köténye zsebében bőrtárca. Vékony nyaklánc lóg a melle fölött, apró, rákot formázó medállal.

Hátul, középen kétszárnyú ajtó, jobb szárnya félig, a bal résznyire nyitva. A kerettel majdnem egy magasságig világos, itt-ott repedezett csempe borítja a piszkos falat. A falra erősítve, a jobb oldalon álló nő mögött óriási, henger formájú villanybojler, kör alakú kijelzővel. A bojlerre rávetül a nő profiljának felnagyított árnyéka.

A két fénykép elkészülte között talán csak pár perc, vagy még ennél is kevesebb idő telhetett el. A göndör, jóképű fickó helyére egy alacsonyabb férfi érkezett, apám a panírozott hússzeletet a forró zsírba ejtette, megvárta, hogy kiszűjön, vagy meg sem várta, panírtól, húslétól ragacsos kezét a köpenye elejébe törölte, majd kétdecis, talp nélküli, öblös pohárba vörösbort töltött magának.

Január van, az éttermet körülvevő fák csupaszok, a föld kemény, de hó még nem esett. A szűk konyhában az órák óta bekapcsolt sütő, a gáztűzhely égő lángja keltette meleg és az égett zsír szaga miatt az ablakok kitarva.

Kettes számú fénykép. Balról jobb felé haladva:

Fehér köpenyes férfi, harmincöt éves, dús hajjal, tömött pofaszakállal. Bal kezében szögletes fémtálcán két különböző méretű üvegpohár. Jobb keze lendületben, talán az egyik poharat készül levenni a tálcáról. Fehér ingje alatt atlétát hord, fekete nyakkendőjének cso-

